

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 98. Quid si non incarceraverint, sed incarcerare conati sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

& si aliter diceremus, violaremus multorum ordinum Privilegia, jurisdictionem criminalem in ordinis subditos habentes, uti late ostendit Navarrus *debo conf. 9. de privileg. per tot. Et conf. 23. eod. tit.*

QUESTIO LXXXVII.

An Conservatores Jus habeant incarcerandi.

Incarcerandi potestatem nemo habet, nisi is cui ultra jurisdictionem Imperium competit. *Barb. Et Bald. aut. ei qui C. de bonis aut. judic. poss.*

Ideo que iudices delegatos universitatum Rectores, ministerium aut collegiorum praefectos incarcerandi potestatem non habere, uti fusc ex jure docet Prosper Fatinacens, *lib. 1. quest. 27. n. 6. Boer. dec. 213. nu. 24. gloss. Et Bald. l. consentaneum C. quomodo Et quando iudex, eleganter Marfilis in pract. §. antiquam nu. 78.*

Quid autem de Conservatoribus censendum sit, paucis hic inquiri, & repeto quod alio in loco ostendi, *de jurisdic. ord. in exempt. lib. 4. quest. 111. nu. 16.* Conservatores recenleri sub categoria majorum iudicum, quibus imperium competit, & proinde eis etiam incarcerandi facultas abnegari non potest. Quod restringo, nisi conservatoriale diploma aliud suadeat, ut & nisi casus aliquis occurrat ab hac facultate exemptus, nam tunc si incarcerarent aut manus iniicerent, excommunicationis censuram incurrent, uti in materia Regularium tradunt Doctores, *Card. Sabarella Clem. frequens in pr. nu. 1. vers. 5. Rota de excessib. Pralat. Paulus Fuscus Episcopus Sarmensis in visitatio, lib. 2. cap. 20. num. 20. Paulus de Leasaris cap. si Clericos de sent. excom. in 6. Hieron. a Sarbo Capucinus in addu ad Alphons. a Casarubios de Privileg. Minorum Ordinum, quo fit, ut in similibus casibus sit superioribus Exemptorum relcribendum, Paulus Fuscus cap. 20. num. 20. iuxta etiam Bullam Clem. 8. editam anno 1598. septimo Kal. Martii apud dictum Alphonsum descriptum de qua nos quoque aliqua superius scripsimus §. 5. scolio 59. Et seqq. Et §. 6. scholio 74. Et seqq.*

QUESTIO LXXXVIII.

Quid si non incarceraverint, sed incarcerare conati sint.

K k

SUM.

SUMMARIUM.

1. Conatus an sit punibilis.
2. Lex poenalis non est extendenda.
3. Poena imposta incarcerandi, non est infugenda incarcerare volenti.
4. Quid si manus sit injecta.
5. Dispositum in uno casu, censetur etiam dispositum in alio casu illi aequiparato.
6. Constitutiones poenales ex identitate rationis extenduntur.
7. Constitutiones poenales Pontificum plerumque sunt favorabiles.
8. Incipiens delictum & non perficiens, tenetur ad poenam delicti.
9. Conatus qualiscumque an sufficiat.
10. Conatus in excommunicationibus occurrendis non sufficit.
11. Privilegiorum series est inspicienda.
12. Constitutio Papalis potest excommunicari, etiam ob solum conatum.

Nulla poena per legem humanam pro aliquo delicto imposta debet quae vel preparatione monstratam, nisi in casibus à jure expressis, cap. cum in cunctis §. fin. de elect. cap. perpetuo eodem tit. in 6. late Navarr. cap. si quis non dicam. tit. de sent. excom. dec. 76.

1. Ratio est, quia lex poenalis de uno casu ad alium casum non est extendenda cap. poenabilitate Navarr. de poenit. dist. 1. porro aliud est delinquere & delinquere velle, ut & aliud est attentare vel incipere illud, seu se ad illud preparare, ut proinde poena imposta incarcerandi non sit imponenda volenti vel incipienti. Navarr. d. cap. poenit. nu. 12. ideoque solus conatus injectionis manuum in clericos non inducit excommunicationem quam incurrit incipientes manus in clericos non inducit excommunicationem quam incurrit abivisset in actum externum per injectionem manuum in incarcerandum, quia licet incarceration non fuerit secuta, tamen incarceration seu incarcerationem sola manus injectio. cap. si quis suadente 17. quest. 4. Tum quod cum duo casus reperiuntur à jure aequiparati, dispositum in uno casu, etiam si sit poenalis, extenditur ad alium, glo. cap. si postquam vers. proviso de elect. in 6. in Clem. 1. verb. Sacerdotes de offic. Vicarii Navarr. cap. poenit. nu. 14. de poenit. dist. 1. constitutionesque poenales ex identitate rationis trahuntur de persona ad personam, late Rom. cons. 4. 29 & de uno casu ad similem casum prohibentur, Rom. ibid. per l. libertum §. Senatus ff. de Rem. nupt. l. Senatus ff. de eod. l. filium habeo ff. ad Marced. Tum quia constitutiones

tiones Pontificum pœnales plerumque contineant favorem Ecclesiasticum & ideo extendendæ ad solas manuum injectiones, cap. sicut cuncti de elect. in 6. Navar. d. cap. pœna. Gregor. Sarrus in thesauro Theol. Moralit. lib. 5. cap. 26. d. cap. si quis suadente. Tum quod is qui inchoavit delictum sed non perfecit, tenetur ad pœnam delicti. Cardinalis Clem. ne in agro §. quia vero nu. 16. de excessib. Prælat.

Sed in contrarium stant multæ rationes, quas adfert Felinus in tractatu, quando conatus puniatur inserto sub fine decretalium fol. 115. inter quas est, sicuti statuta pœna delicta intelliguntur de consummatis Barib. l. 1. ff. ad l. Corneliam de Sicariis. & constitutiones Pontificum imponentes pœnam ipso jure, quia ad eam incurrendam qualicumque conatus non sufficit, cap. cum in cunctis §. per de elect. Fel. d. loco nu. 5. & quidem signanter in excommunicationibus incurrendis, in quibus non sufficit conatus, nisi concurrat ipsum factum. Card. cap. præterea requisitus de appell. Navar. sibi supra §. in tract. de datis & promissis pro iustitia vel gratia not. 8. Itaque ad Bullas & Pontificum constitutiones Privilegiorum exemptionum semper est collinandum, cap. porro de Privileg. dudum enim est, quin constitutiones ipsum conatum excommunicationum censuris & aliis pœnis à legislatore comminatis coercete possunt. Navar. de datis & promissis pro iustitia not. 8. in fine.

QUESTIO XCIX.

Confessores Monialium exemptarum, an iisdem exemptionibus & conservatoriis gaudeant.

SUMMARIUM.

1. Confessores monialium exemptarum sunt exempti.
2. Monasteria monialium exemptarum reguntur ab Episcopo, uti S. Sedis delegato specialiter, sed non temporaliter.
3. Mythagogi seu patres monialium eodem quo moniales privilegio gaudent.

Sacra Congregatio respondit, gaudere, ordinariosque nullam auctoritatem aut jurisdictionem in ejusmodi confessarios seu mythagogis sibi posse vendicare, idque ex mente Concilii Tridentini uti refert Joannes Gallemart, in declarationibus ad Conc. Tridentinum sess. 25. cap. 19. vel aliis Regularibus reguntur de Monialium S. Sedi subiecta regi quidem ab Episcopo uti sanctæ Sedis delegato posse spirituali gubernio, sed non temporaliter. Porro mythagogos istos eodem quo

Kk 2